

ПАТРИМОНИУМ.МК PATRIMONIUM.MK
Списание за културното наследство PERIODICAL FOR CULTURAL HERITAGE
- споменици, реставрација, музеи - - MONUMENTS, RESTORATION, MUSEUMS -
Година 16, број 21 / 2023 Year 16, N° 21 / 2023

Уредник *Editor*
Дарко Николовски Darko Nikolovski

Редакциски одбор: *Editorial board:*
Иван К. Заров Ivan K. Zarov
Марула Николовска Marula Nikolovska
Мирјана М. Машниќ Mirjana M. Mašnić
Роберт Петковски Robert Petkovski
Елизабета Касапова Elizabeta Kasapova

International Editorial board:
Smiljka Gabelić (Belgrade)
Ioannis Sisiou (Kastoria)
Ivanka Gergova (Sofia)
Marina-Ileana Sabados (Bucharest)
Mihail Butirski (Moscow)
Jancarkova Julie (Prague)

Издавањето на ова списание го помогна The publishing was supported by

Република Северна Македонија
Министерство за култура

ПАТРИМОНИУМ.МК PATRIMONIUM.MK

Spisane za kulturnoto nasledstvo
- spomenici, restavracija, muzei -
Година 16, број 21 / 2023

PERIODICAL FOR CULTURAL HERITAGE
- MONUMENTS, RESTORATION, MUSEUMS -
Year 16, № 21 / 2023

КАЛАМУС CALAMUS

Скопје 2023 Skopje 2023

СОДРЖИНА**CONTENTS**

Гоце НАУМОВ и Енџин НАСУХ
ЗАШТИТНО АРХЕОЛОШКО ИСКОПУВАЊЕ НА
ЛОКАЛИТЕТОТ ВЛАХО КАЈ ЖИВОЈНО ВО 2023 ГОДИНА
[9]

Гоце НАУМОВ, Александар МИТКОСКИ, Дејан
ГЕОРГИЕВ, Викторија МАЧКОВСКА, Владимир
КРСТЕСКИ, Христијан ТАЛЕВСКИ, Даруне
ФРОСАР, Феран АНТОЛИН, Ирка ХАЈДАС и
Амалиа САБАНОВ
ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЛОКАЛИТЕТОТ
ВРБЈАНСКА ЧУКА КАЈ СЛАВЕЈ (ПЕЛАГОНИЈА)
ВО 2022 И 2023 ГОДИНА
[23]

Гоце НАУМОВ, Јасмина ГУЛЕВСКА, Дени
ГЕОРГИЕВ, Никола ХРИСТОВСКИ, Марчин
ПШИБИЛА, Феран АНТОЛИН и Ирка ХАЈДАС
ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЛОКАЛИТЕТОТ ПРЕКОП КАЈ
АСАМАТИ (ПРЕСПАНСКО ЕЗЕРО) ВО 2023 ГОДИНА
[47]

Перо СИНАДИНОВСКИ
НАСЕЛБИТЕ И НАСЕЛБИНСКИОТ СИСТЕМ
ВО МАКЕДОНИЈА
[61]

*Роберт ПЕТКОВСКИ, Филип АЦИЕВСКИ,
Буњамин ДЗЕМАЈЛИ*
ПРЕГЛЕД ОД АРХЕОЛОШКОТО ИСТРАЖУВАЊЕ
НА ЛОКАЛИТЕТОТ ЃОНОВИЧКО КАЛЕ СЕЛО
ГОРНА ЃОНОВИЦА, ГОСТИВАР 2022 ГОДИНА
[77]

Владимир МИЛАНОВСКИ
ГРОБОВИ ИЗДЛАБЕНИ ВО КАРПА ОД
МАНАСТИРОТ УСПЕНИЕ НА ПРЕСВЕТА
БОГОРОДИЦА - ТРЕСКАВЕЦ
[89]

Лидија КОВАЧЕВА
МАЃЕПСНИЦИТЕ ВО СТАРОГРЧКИОТ СВЕТ: ОД
ТРАДИЦИЈА ДО РЕЦЕПЦИЈА ВО МАКЕДОНСКАТА
НАРОДНА ТРАДИЦИЈА
[99]

Викторија СОКОЛОВСКА
ПАРИТЕ И ИСТОРИЈАТА
[109]

Goce NAUMOV and Engin NASUH
RESCUE EXCAVATIONS OF THE VLAHO SITE
AT ŽIVOJNO IN 2023
[21]

Goce NAUMOV, Aleksandar MITKOVSKI, Dejan
GEORGIEV, Viktorija MAČKOVSKA, Vladimir
KRSTEVSKI, Hristijan TALEVSKI, DARUNEE
FROSSARD, FERRAN ANTOLIN, Irka HAJDAS
and Amalia SABANOV
RESEARCH ON THE VRBJANSKA ČUKA SITE
AT SLAVEJ (PELAGONIA)
IN 2022 AND 2023
[46]

Goce NAUMOV, Jasmina GULEVSKA, Deni
GEORGIEV, Nikola HRISTOVSKI, Marcin
PRZYBIŁA, Ferran ANTOLÍN and Irka HAJDAS
RESEARCH ON THE PREKOP SITE AT ASAMATI
(LAKE PRESPA) IN 2023
[60]

Pero SINADINOVSKI
THE SETTLEMENTS AND THE SETTLEMENTS'
SYSTEM IN MACEDONIA
[76]

*Robert PETKOVSKI, Filip ADZIEVSKI,
Bunjain DZEMAILJI*
SURVEY OF THE ARCHAEOLOGICAL RESEARCH
OF THE SITE GJONOVICHKO KALE, VILLAGE OF
GORNA GJONOVICA, GOSTIVAR 2022
[88]

Vladimir MILANOVSKI
GRAVES CARVED INTO THE ROCK FROM THE
MONASTERY OF THE ASSUMPTION OF THE MOST
HOLY MOTHER OF GOD - TRESKAVEC
[98]

Lidija KOVACHEVA
MAGICIANS IN ANCIENT GREECE: FROM
TRADITION TO RECEPTION IN
MACEDONIAN FOLCK TRADITION
[108]

Viktorija SOKOLOVSKA
COINS AND HISTORY
[118]

- Јане КЛЕКОВСКИ*
СМРТНИОТ ДИОНИС ОД МАРВИНЦИ
[119]
- Yane KLEKOVSKI*
THE MORTAL DIONYSUS FROM MARVINCI
[134]
- Elizabeta DIMITROVA*
TALES FROM IMAGINARY ARCHIVES:
painterly, biblical and otherwise
[135]
- Елизабета ДИМИТРОВА*
ПРИКАЗНИ ОД ИМАГИНАРНАТА АРХИВА:
ликовни, библиски и поинакви
[146]
- Анђела ГАВРИЛОВИЋ*
ПРИЛОГ ТУМАЧЕЊУ СЛИКАНОГ ПРОГРАМА
СВОДА ЦРКВЕ СВЕТОГ СПАСА У ШТИПУ СА
ПОСЕБНИМ ОСВРТОМ НА ИДЕЈНИ КОНТЕКСТ
ПОЈАВЕ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ, ХЕТИМАСИЈЕ И
КОМПОЗИЦИЈЕ ВАЗНЕСЕЊА
[147]
- Андела ГАВРИЛОВИЋ*
ON THE SYMBOLISM OF THE PAINTED PROGRAM OF
THE VAULT IN THE CHURCH OF THE HOLY SAVIOR AT
ŠTIP WITH A SPECIAL REFERENCE TO THE FRESCOES
OF THE HOLY TRINITY, THE HETOIMASIA AND THE
ASCENSION OF CHRIST
[158]
- Mishko TUTKOVSKI*
THE MOSAIC DECORATION FROM
THE EPISCOPAL RESIDENCE IN STOBI
[159]
- Мишко ТУТКОВСКИ*
МОЗАИЧНАТА ДЕКОРАЦИЈА ОД ЕПИСКОПСКАТА
РЕЗИДЕНЦИЈА ВО СТОБИ
[178]
- Владимир ТАНЕВСКИ и Христијан ПЕТРОВСКИ*
ЦРКВАТА СВ. ИЛИЈА (СВ. НИКОЛА)
ВО СЕЛО ГРНЧАРИ
[179]
- Vladimir TANEVSKI and Hristijan PETROVSKI*
THE CHURCH OF ST. ELIJAH (ST. NICHOLAS) IN THE
VILLAGE OF GRNČARI
[192]
- Ефросинија ПАРЕВСКА*
ТРАДИЦИЈА И ВЛИЈАНИЈА: ПРСТЕНИТЕ ОД
ЕТНОЛОШКАТА ЗБИРКА НА НАКИТ НА НУ „ЗАВОД И
МУЗЕЈ“ – БИТОЛА
[193]
- Efrosinija PAREVSKA*
TRADITION AND INFLUENCES: RINGS FROM THE
ETHNOLOGICAL COLLECTION OF JEWELLERY OF NI
INSTITUTE AND MUSEUM OF BITOLA
[202]
- Христијан ЦВЕТКОВСКИ*
КРАТОВО КАКО КУЛТУРЕН ЦЕНТАР ВО XV – XVI ВЕК
[203]
- Hristijan CVETKOVSKI*
KRATOVO AS A CULTURAL CENTER XV-XVI CENTURY
[212]
- Nagy MÁRTA*
DRAGON SERPENTS OF THE TREE OF THE CROSS
[213]
- Нагу МАРТА*
ЗМИИТЕ - ЗМЕЈОВИ НА ДРВОТО НА КРСТОТ
[228]
- Дарко НИКОЛОВСКИ*
ТВОРЕШТВОТО НА СЛЕДБЕНИЦИТЕ НА
ЗОГРАФОТ ТЕОДОСИЈ ЗОГРАФ ОД ВЕЛЕС
[229]
- Darko NIKOLOVSKI*
THE CREATIVE OPUS OF THE FOLLOWERS OF
TEODOSIJ ZOGRAPHER FROM VELES
[246]
- Снешка ЛАКАЛИСКА*
АНДОН ЗОГРАФ ОД МЕЛНИК, ЖИВОПИС И
ИКОНОПИС ВО ЦРКВАТА ПРОРОК СВ.ИЛИЈА – с.
МИТРАШИНЦИ, БЕРОВСКО, 1894/95 ГОДИНА
[247]
- Sneshka LAKALISKA*
ANDON ZOGRAPHER FROM MELNIK, FRESCO AND ICON
PAINTING IN THE CHURCH OF THE HOLY PROPHE
ELIJAH – VILLAGE OF MITRASHINCI, BEROVO, 1894/95
[258]
- Екатерина НАМИЧЕВА, ТОДОРОВСКА, Петар НАМИЧЕВ*
СЕЛСКАТА КУЌА ВО ОХРИДСКАТА ОБЛАСТ
ОД 19-ОТ ВЕК
[259]
- Ekaterina NAMIČEVA TODOROVSKA, Petar NAMIČEV*
THE VERNACULAR RURAL HOUSE IN THE REGION OF
OHRID IN THE 19TH CENTURY
[274]

Меланија ШЕРДЕНКОВСКА
МИЈАЧКА ГРАДИТЕЛСКА ТРАДИЦИЈА
[275]

Melanija SHERDENKOVSKA
MIJAK'S BUILDING TRADITION
[286]

Марула НИКОЛОСКА
БЕГОВСКИ КУЛИ ВО ПЕЛАГОНИЈА –
АНАЛИЗА НА АРХИТЕКТУРАТА НА КУЌАТА/КУЛА
ВО СЕЛО ЖИТОШЕ, КРУШЕВСКО
[287]

Marula NIKOLOSKA
BEGOVSKI TOWERS IN PELAGONIA - ANALYSIS OF
THE ARCHITECTURE OF THE HOUSE/TOWER IN THE
VILLAGE OF ZITOSHE, REGION OF KRUSHEVO
[304]

Ангелина ПОПОВСКА
РЕСТАВРАЦИЈА НА ИКОНОПИСНО ДЕЛО ОД
ЈАРОСЛАВ КРАТИНА, ОД 1935 Г. ОД МАНАСТИРОТ
ВО МАТКА
[305]

Angelina POPOVSKA
RESTORATION OF THE ICONOGRAPHIC WORK OF
JAROSLAV KRATINA FROM 1935 YEAR, FROM THE
MONASTERY IN MATKA
[314]

Лидија РОБЕВА ЧУКОВСКА
Билјана ЈАНКУЛОВСКА ПЕЕВА
Тена ШИЈАКОВА ИВАНОВА
ФИЗИЧКО - ХЕМИСКИ ИСПИТУВАЊА СО ПРИМЕНА
НА SEM-EDS И КОНЗЕРВАЦИЈА НА ПЕТ СТАКЛЕНИ
САДОВИ ОД АРХЕОЛОШКИОТ
ЛОКАЛИТЕТ СТОБИ
[315]

Lidija ROBEVA ČUKOVSKA
Biljana JANKULOVSKA PEEVA
Tena ŠIJAKOVA IVANOVA
PHYSICO-CHEMICAL EXAMINATIONS USING SEM-
EDS AND CONSERVATION OF FIVE GLASS VESSELS
FROM THE ARCHAEOLOGICAL SITE STOBI IN R.N.
MACEDONIA
[334]

Никос ЧАУСИДИС
Приказ на публикацијата
„STAROVERSTVO V SLOVENIJI MED RELIGIJO IN ZNANOSTJO“
[335] [342]

Викторија СОКОЛОВСКА
“СКОПЈЕ ОСУМ МИЛЕНИУМИ ЖИВОТ, КУЛТУРА И ТВОРЕШТВО”
[343] [346]

Јовица Гроздановски
History of Classical Philology. From Bentley to the 20th Century.
Eds. Diego Lanza and Gherardo Ugolini. Transl. Antonella Lettieri.
Trends in Classics – Scholarship in the Making. Eds. Franco Montanari and Antonios Rengakos. Volume 2. Berlin/
Boston: Walter de Gruyter GmbH, 2022.
[347] [350]

Јовица Гроздановски
Pantelia, Maria C. Thesaurus Linguae Graecae: A Bibliographic Guide to the Canon of Greek Authors and Works.
Oakland: University of California Press, 2022.
[351] [352]

